

Erilaisia kasvatustyyliä

Kasvatuksessa ja lasten ja nuorten kanssa toimimisessa on erilaisia tyyliä, ns. kasvatustyyliä. Näistä käytetään erilaisia nimiä, kuten

- autoritaarinen, aikuisjohtoinen kasvatustyyli,
- antaa mennä -tyyli, vapaa kasvatustyyli,
- lapsijohtoinen kasvatustyyli,
- ohjaava kasvatustyyli.

Kukin näistä ilmentää erilaista näkemystä lapsista ja nuorista sekä heidän kyvystään ajatella, toimia ja oppia asioita. Näiden tyylien voi ajatella seuranneen toisiaan, mutta kaikkia niitä käytetään myös nykyään. Tuskin kukaan kasvattajakaan edustaa puhtaasti ja ainoastaan yhtä tyyliä. Käytännössä kukin toteuttaa useita tyyliä, samanaikaisesti.

AUTORITAARINEN, AIKUISJOHTOINEN KASVATUS

Aikuinen kokee, että hänellä on ikänsä, elämäkokemuksensa ja asemansa perusteella oikeus määrätä ja päättää siitä, mikä on lapselle hyväksi. Hänellä on houkutus käyttää valtaansa, johon pieni lapsi alistuu aikuisen suuremman koon, voiman ja kokemuksen edessä. Aikuinen uskoo myös tietävänsä, mitä lapsen tulee tehdä kussakin tilanteessa, ja hän usein näyttää, miten asia tulee tehdä. Lapsen odotetaan sopeutuvan, tottelevan, täyttävän velvollisuutensa ja olevan kuuliainen. Aikuinen tekee päätöksiä

kasvatettavan puolesta. Monesti tähän tyyliin liittyy "nalkuttaminen", lapsen kielteinen arvosteleminen ja lapsen moittiminen tai syyttäminen joko suoraan tai peiteltysti. Aikuinen ei aina itsekään ole tietoinen tästä tavasta.

"Taas lelut ovat keskellä lattiaa..."

"Ikinä et osaa laittaa reppuasi naulaan..."

"Aina sinulla on kadoksissa..."

Autoritaarinen kasvattaja voi käyttäytyä myös epäjohdonmukaisesti ja laskeutua toisinaan pois aikuisen roolistaan ja "kaveerata" kasvatettavan kanssa. Monasti hän myös turvautuu esimerkiksi ongelmatilanteissa epäkypsiin ja lapsellisiin reaktioihin (huutaa, raivoaa).

Tällaista kasvatusta osakseen saanut lapsi ei hevin luota itseensä ja on hyvin herkkä kaikenlaiselle arvioinnille. Hän on kokenut usein tullessaan nolatuksi tai nöyryytetyksi. Hänestä saattaa kehittyä alistuva, hiljainen tai kuuliainen, ehkäpä aloitekyvytönkin. Jatkuvasta holhoamisesta saattaa seurata, ettei lapsi kehity itsenäiseksi. Hän saattaa olla pitkään riippuvainen vanhemmistaan, mutta voi myös irtaantua rajusti kasvattajistaan ja kapinoida. Useinkaan hän ei halua kasvaa aikuiseksi, ei ainakaan samanlaiseksi kuin vanhempansa, kasvattajansa.

Autoritaarinen kasvatus johtaa usein ns. silmänpalvontaan. Lapsen käyttäytyminen on ulkoista ja perustuu rangaistuksen uhkaan ja pelkoon enemmän kuin hänen omaan haluunsa toimia hyväksytysti tilanteessa.

ANTAA MENNÄ -TYYLII

Antaa mennä -tyylistä käytetään joskus nimeä vapaa kasvatus. Tämä tyyli kehittyi, kun haluttiin päästä eroon autoritaarisesta, pahimmillaan lasta alistavasta ja lapsen itsetuntoa nujertavasta kasvatuksesta. Antaa mennä -tyylissä aikuinen luopuu kasvatusvastuustaan ja jättää lapsen satunnaisten tekijöiden ohjattavaksi. Vanhemmat pidättäytyvät siis tietoisesti ohjaamasta lasta. Syynä voivat olla myös välinpitämättömyys, vanhempien omat pulmat tai vaikea elämäntilanne. Aikuinen luottaa lapsen omaan kykyyn ottaa asioista selvää ja selviytyä kulloisestakin tilanteesta. Kasvatus toimii täysin lapsen ehdoilla. Lapsi saattaa kokea tämän aikuisen välinpitämättömyydeksi ja kärsiäkin siitä. Hän ei opi välttämättä hallitsemaan itseään tai tunteitaan. Hän saattaa kokea itsensä turvattomaksi. Hän kaipaa ja etsii säännöllisyyttä ja rajoja toiminnalle. Tämä rajojen etsiminen saattaa olla lapselle ja ympäristöllekin tuhoisaa.

Tällaisen kasvatuksen saaneet lapset käyttäytyvät ulkopuolisten mielestä "huonosti", eivät osaa ottaa toisia huomioon

eivätkä sopeutua yhteiselämän välttämättömiin sääntöihin.

LAPSIJOHTOINEN KASVATUS

Lapsijohtoisesta kasvatuksesta voidaan puhua silloin, jos lapsi hallitsee kasvattajiaan omien mielihalujensa mukaan. Lapsi pitää ohjat käsissään ja hyppyyttää kasvattajiaan. Vanhemmat toteuttavat hyvää tarkoittaen lapsen kaikki toiveet, eikä lapselle pääsee kehittymään normaalia elämässä tarvittavaa turhautumien sietokykyä. Pienetkin vastoinkäymiset ja pettymykset aiheuttavat tällöin lapsessa ahdistusta ja masennusta, joka voi ilmetä hyvinkin vahvoina käyttäytymisongelmina ja raivonpurkauksina.

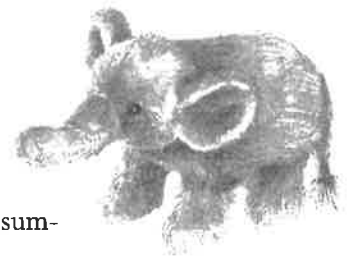
Kasvatus saattaa ilmetä myös ehdollisena toimintana, jolloin käydään kauppaa erilaisista asioista; tekemisistä seuraa korvauksia tai vastapalveluja.

"Jos olet kiltisti, niin..."

"Jos nyt syöt nopeasti, niin pääset ..."

"Kun viet roskat, niin saat ..."

Erityisesti 1960-luvulla puhuttiin ns. summerhilliläisestä vapaasta kasvatuksesta. Usein vapaan kasvatuksen käsite tulkittiin väärin. Jos autoritaarisessa kasvatuksessa vallitsee ankara kuri, jossa lapsella ei ole oikeuksia, niin hemmottelevassa, lapsijohtoisessa, vapaassa kasvatuksessa heillä on kaikki oikeudet.

OHJAAVA KASVATUS

Ohjaavassa kasvatuksessa aikuinen luottaa itseensä kasvattajana, mutta luottaa samalla myös lapseen. Hän kuuntelee ja ymmärtää lasta, pyrkii motivoimaan lapsen toimimaan toivotulla ja hyväksytyllä tavalla. Aikuinen käyttää runsaasti aikaa keskusteluun ja vuorovaikutukseen lapsen kanssa. Hän neuvoo ja perustelee. Hän kuuntelee lasta aidosti, on kiinnostunut siitä, mitä lapsi yrittää viestittää. Hän vastaa lapsen lukemattomiin kysymyksiin ilman että lapsen tarvitsee toistaa samaa kysymystä kymmenen kertaa.

Vanhemmat antavat ohjaavassa kasvatuksessa lapselle tämän taitojen ja voimien mukaisesti vastuuta. Lapsi saa ratkaista itseään koskevia asioita ja tehdä valintoja, kuten leikkiikö hän liukumäessä vai hiekkalaatikolla, petaako hän sänkynsä ennen aamiaista vai sen jälkeen tms.

KUVA 2.
TASAVERTAINEN YHDESSÄOLO.

Aikuinen antaa lapselle rajat ja selvittää, miksi jokin asia on kiellettyä tai vaarallista. Kiellot perustellaan, ja aikuinen osoittaa oikeita menettelytapoja ei-toivottujen tilalle. Kielloissa pyritään johdonmukaisuuteen. Lapsi kykenee silloin itsekin paremmin ennakoimaan tilanteita. Vuorovaikutuksessa aikuinen kohtelee lasta tasa-arvoisena, mutta muistaa kuitenkin koko ajan sukupolvien välisen luonnollisen eron. Vaikeissakin tilanteissa kasvattaja pysyy aikuisena ja ottaa tarvittaessa aina vastuun. Hän ymmärtää oman esimerkin tärkeyden kasvatuksessa. Aikuinen on malli inhimillisestä ihmisestä vikoineen, puutteineen ja erehtymisineen. Vanhempien ilmaisutavat ovat esikuvia lasten omille ilmaisuille. Lapsi voi oppia, että vaikka aikuinen on vihainen hänen jostain tekemisestään, se ei tarkoita sitä, että hän, lapsi, olisi huono tai kelvoton. Aikuinen hyväksyy lapsen, vaikkei hyväksyisikään kaikkea, mitä lapsi tekee, tai pitäisikään siitä.

Jos lapsi esimerkiksi kiukuttelee, aikuinen voi kysyä, onko lapsi väsynyt ja ehdottaa tälle nukkumaan menoa. Ohjaava aikuinen ei käske lasta nukkumaan vedoten vain siihen, että lapsi kiukutteli kauppareissulla, kaatoi maitolasin ruokapöydässä tms. (toki väsymys on saattanut näkyä tällä tavoin "huonona" käytöksenä).

Lapsi kokee, että aikuinen luottaa häneen. Tällöin myös lapsi luottaa itseensä ja

toisiin. Hän on valmis yrittämään itse erilaisia asioita. Hänellä on lupa kokeilla ja myös epäonnistua, eikä hänen tarvitse pelätä arvostelua tai nolatuksi tulemista.

Aikuiset muistavat, että lapsen kasvaessa myös hänen tarpeensa muuttuvat ja lisääntyvät. Siksi aikuisenkin on sopeuduttava, jotta lapsi voisi sopeutua hänelle asetettuihin uusiin odotuksiin. Yhteiselämällä on tietyt pelisäännöt. Niiden tulee olla yhteisiä ja velvoittaa sekä vanhempia, kasvattajia että lasta.

Ristiriita- ja erimielisyystilanteissa pyritään löytämään ratkaisu keskustelemalla ja kuuntelemalla eri osapuolia. Ongelmiin haetaan ratkaisuja yhdessä ja lapselle anne-

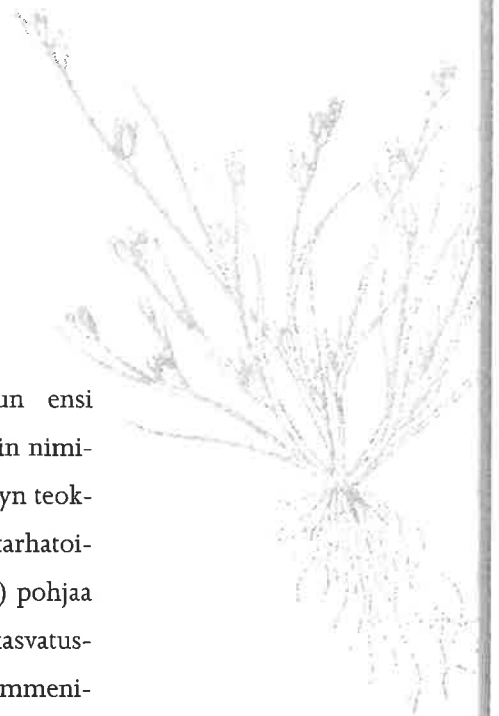
taan mahdollisuus oppia itse ratkaisemaan pulmiaan. Lapsi kokee ymmärtämänsä ja hyväksymänsä perustelut turvallisiksi. Ne ovat myös johdonmukaisia ja sallivat lapselle riittävän toimintamahdollisuuden. Yhdessä sovittujen sääntöjen ja menettelytapojen kautta lapsi oppii näkemään syyn ja seurauksen omassa käytöksessään ja oppii ottamaan muut huomioon.

Tällaisen kasvatuksen tavoitteena on lapsen turvallinen itsenäistyminen. Varsin todennäköisesti lapsesta kehittyy myös yhteistyö- ja arvostelukykyinen, toiset huomiointonottava, työstään ja harrastuksistaan innostunut ihminen.

Lapsikeskeisyys

Lapsikeskeinen kasvatustajattelu pohjaa lapsen yksilöllisyyden kunnioittamiseen ja yksilöiden välisen tasa-arvon ihanteeseen. Lapsikeskeisellä eli lapsesta käsin lähtevällä pedagogiikalla on vuosisataiset perinteet. Jean Jacques Rousseautä pidetään ensimmäisenä lapsikeskeisiä kasvatustajattamiksi esittäneenä kasvatustajattamiksi. Rousseau esitti perustajattamiksi kirjassaan *Émile* eli Kasvatuksesta jo vuonna 1762. Varsinaisesti lapsikeskeinen pedagogiikka valtasi alaa

kasvatustajattamiksi 1900-luvun ensimmäisen vuosikymmeninä. 1900-lukua onkin nimetty "lapsen vuosisadaksi" Ellen Keyn teoksen mukaisesti. Suomalainen lastentarhatöiminta (nykyinen päiväkotitöiminta) pohjaa Friedrich Fröbelin lapsikeskeisiin kasvatustajattamiksi. 1900-luvun alkuvuosikymmeninä koululaitoksen kehittämistä- ja kokeilutöiminnassa oli myös nähtävissä lapsikeskeisen teorian soveltamista. Kiinnostus lapsikeskeisiin työtapoihin on kasvanut Suomessa

1980-luvulla. Erityisesti Daniel Stern on tullut 1980-luvulta lähtien tunnetuksi lapsikeskeisestä teoriastaan. Tämä teoria on ollut käänteentekevä ja levinnyt ympäri maailmaa niin tutkijoiden, lasten kanssa työskentelevien ammattihenkilöiden kuin myös vanhempien keskuuteen. Sternin tapaan ymmärtää lapsen kehitystä on laaja-alaisempi ja myös tarkempi kuin aikaisemmissa teorioissa (ks. luku 7).

Jo vastasyntyneellä lapsella on paljon ominaisuuksia. Vauva ei ole "tabula rasa" (tyhjä taulu), kuten joskus on väitetty. Jokainen lapsi on erilainen yksilö, hänet koetaan arvokkaaksi ja hyväksytään sellaisena kuin hän on. Lasta ei soviteta ennalta määriteltyn muottiin, vaan kasvattaja kunnioittaa lasta yksilönä ja ottaa toiminnassaan huomioon kunkin lapsen erilaiset tarpeet ja kiinnostuksen kohteet. Lapsi koetaan

toiminnan subjektiksi, aktiiviseksi, uteliaaksi, ihmetteleväksi ja oman toimintansa kehittelijäksi.

Lapsikeskeisyyttä painottava kasvattaja haluaa olla lapsen kehityksen tukija ja monipuolisen toiminnan turvaaja. Hän kunnioittaa lapsen omia valintoja. Hän ei kuitenkaan jättäydy syrjään ja oletta, että lapsi tietää ja osaa kaiken ja että tämä ei tarvitse aikuista muuhun kuin turvaamaan perustarpeensa. Kasvattaja havainnoi lasta yksilönä ja ryhmässä, hän pitää lasta vuorovaikutuksessa tasa-arvoisena kuitenkin luopumatta aikuisen vastuustaan. Kasvattaja turvaa lapsille mahdollisuuden vuorovaikutukseen myös toisten lasten kanssa. Käytännössä lapsikeskeinen toiminta on vaikeaa, koska näkökulmamme on ollut aikuiskeskeinen.

POHDI, KYSY, TEE

LÄHTEET JA KIRJALLISUUTTA

- Hirsjärvi, S. & Huttunen, J. 1995. Johdatus kasvatustieteeseen. WSOY, Juva.
- Hytönen, J. 1997. Lapsikeskeinen kasvatus. 4. uudistettu painos. WSOY, Juva.
- Karila, I. 1995. Lapsen kanssa. Uusittu kasvatusopas lasten vanhemmille ja hoitajille. Mannerheimin lastensuojeluliitto. IS-paino, Iisalmi.
- Peltonen, H. 1995. Kasvattajana sosiaali- ja terveysalan ammattiteissa. Kirjayhtymä, Tampere.
- Sinkkonen, J. 1996. Lapsen kanssa hyvinä ja pahoina päivinä. WSOY, Porvoo.
- Toiskallio, J. 1989. Ihmisen kasvu ja kasvatus. WSOY, Porvoo.
- Toiskallio, J. 1996. Myönteinen ajattelu lasten kasvatuksessa. WSOY, Porvoo.

1. Mikä tyyli on mielestäsi ohjannut sinun saamaasi kasvatusta? Mitä tyyliä itse arvelet edustavasi käytännössä?
2. Mitä saattaa seurata, jos vanhemmat kotona tai työntekijät keskenään päivähoitossa edustavat selkeästi erilaisia kasvatustyyliä? Entä jos perheen ja lapsen hoitopaikan tyyli ovat toisilleen vastakkaisia?
3. Tarkkaile aikuisen ja lapsen välistä vuorovaikutustilanteita esim. linja-autossa, kaupassa, puistossa, kotona. Miten lapsikeskeisyys näkyy kyseisissä tilanteissa?

Kasvattaja

Kasvatustyyli

Kasvatushenkilöstön koulutus ja työkokemus antavat vankan pohjan päivähoiton kasvatustyölle. Jokainen kasvattaja on kuitenkin erilainen, ja kasvatustapaan vaikuttavat lukuisat eri tekijät, kuten kasvattajan persoonalliset ominaisuudet (mm. temperamentti), tietotaito (mm. vuorovaikutustaidot), työkokemus, omat lapsuudenkokemukset (millaisen kasvatuksen kasvattaja on itse saanut ja millaisia kokemuksia hänellä on omasta lapsuudestaan), asenteet, oma ihmiskuva ja kasvatuskäsitykset. Kasvatuksessa eräs tärkeä asia on se, osaako kasvattaja vastata lapsen yksilöllisiin tarpeisiin sopivalla tavalla. Joku lapsista on tottunut kovaääniseen komenteluun, mutta joku toinen säikähtää aikuisen kovaa ääntä.

Aunola (2001) esittelee väitöskirjassaan neljä kasvatustyyliä, jotka pohjautuvat Baumrindin sekä Maccobyn ja Martinin tutkimuksiin. Kasvatustyyli on *salliva*, *auktoritatiivinen*, *laiminlyövä* ja *autoritaarinen* kasvatustyyli. Nämä kasvatustyyli ovat sovellettavissa myös kasvattajiin päivähoitossa. Taulukko 1 esittelee nämä kasvatustyyli tarkemmin.

Taulukko 1. Kasvatustyylien nelikenttä (Aunola 2001)

Vastaanottavaisuus		
Salliva kasvatustyyli Lämpöä mutta ei rajoja	Auktoritatiivinen kasvatustyyli Lämpöä ja rajoja	Vaativuus
Laiminlyövä kasvatustyyli Ei lämpöä eikä rajoja	Autoritaarinen kasvatustyyli Rajoja mutta ei lämpöä	

Salliva kasvatustyyli

Sallivassa kasvatustyyliässä kasvattaja osoittaa lämpöä lasta kohtaan mutta ei joko voi tai ei näe tarpeelliseksi asettaa hänelle rajoja riittävän selkeästi ja johdonmukaisesti. Kasvattaja saattaa kieltää lapsilta jonkin toiminnan mutta ei valvo, noudattavatko lapset kieltoa.

Auktoritatiivinen kasvatustyyli

Auktoritatiivinen kasvatustyyli on merkittävä voimavara lapselle. Se on lapsilähtöistä kasvatusta, jossa kasvattaja itse voi hyvin, lapsella ja kasvattajalla on hyvä suhde ja kasvattaja pitää lapsesta huolta. Huolenpitoon kuuluvat muun muassa lapsen tunne-elämän tukeminen, lapsen toiminnan riittävä valvominen ja turvallisuutta luovien rajojen asettaminen. Lapsi saa onnistumisen kokemuksia ja kiitosta eikä joudu tunnetasolla hylätyksi. Kasvattaja on kiinnostunut lapsesta ja hänen toiminnastaan. Aikuinen on lapselle auktoriteetti, johon lapsi voi luottaa.

Laiminlyövä kasvatustyyli

Laiminlyövässä kasvatustyyliässä lapselle ei aseteta rajoja tai asetettujen rajojen noudattamisesta ei pidetä huolta. Kyseessä saattaa

olla jopa kasvattajan p
muutta kasvattajan te
seen heikosti, ei seura
lasta. Laiminlyövällä k
lapsen itseluottamukse

Autoritaarinen ka

Myös autoritaarinen l
ta. Kasvattaja ei luota
toritaarinen kasvatust
nen. Lasta voidaan koi
vaatia liikaa, asetetaan
kaikenlaista toimintaa
mutta kontrolli on en
selle turvaa tuovaa. La
häneltä voidaan vaatia

Kuinka meillä toir

MLL:n internetartikk
tellään pikatesti, joka
set kasvatustyyliä tark
jan oma tyyli:

Olette lähdeössä u
housuja, mutta lap

Lapsi saa laitte
välittää. (laiminlyö

Kysyt lapselta
(salliva kasvatustyy

Sanot lapselle:
ritaarinen kasvatustyy

Sanot lapselle:
rahousut mutta ne
vinen kasvatustyy

olla jopa kasvattajan piittaamattomuutta lapsesta tai sitoutumattomuutta kasvattajan tehtäviin. Laiminlyövä kasvattaja luottaa lapseen heikosti, ei seuraa lapsen kehitystä ja toimintaa eikä kontrolloi lasta. Laiminlyöväällä kasvatustyyllillä on usein kielteisiä vaikutuksia lapsen itseluottamukseen ja sopeutuvuuteen.

Autoritaarinen kasvatustyyli

Myös autoritaarinen kasvatustyyli heikentää lapsen itseluottamusta. Kasvattaja ei luota lapseen ja harjoittaa tiukkaa kontrollia. Autoritaarinen kasvatustyyli ei ole lapsilähtöinen vaan aikuiskeskeinen. Lasta voidaan kontrolloida monin eri tavoin. Lapselta voidaan vaatia liikaa, asetetaan liian tiukat rajat ja kontrolloidaan lapsen kaikenlaista toimintaa. Kasvattaja on tietoinen lapsen tekemisistä, mutta kontrolli on enemmän muodollista ja rajoittavaa kuin lapselle turvaa tuovaa. Lasta voidaan myös syyllistää, manipuloida tai häneltä voidaan vaatia liiallista itsenäisyyttä.

Kuinka meillä toimitaan?

MLL:n internetartikkelissa "Kasvatuksen tapoja ja tavoitteita" esitellään pikatesti, joka auttaa kärjistetysti havaitsemaan, mitä erilaiset kasvatustyyliä tarkoittavat arjen tilanteissa ja mikä on kasvattajan oma tyyli:

Olette lähdössä ulos. Ulkona on keli, joka edellyttää kurahousuja, mutta lapsi ei halua pukea niitä. Miten suhtaudut?

Lapsi saa laittaa kurahousut tai olla laittamatta. En jaksaa välittää. (laiminlyövä kasvatustyyli).

Kysyt lapselta: "Suostuisitko laittamaan kurahousut?" (salliva kasvatustyyli).

Sanot lapselle: "Kurahousut jalkaan ja suu kiinni." (autoritaarinen kasvatustyyli).

Sanot lapselle: "Sinua harmittaa, koska pitää pukea kurahousut mutta ne on puettava, jotta et kastu." (auktoritativinen kasvatustyyli).

★ Pohdittavaksi

Millainen on kasvatustyylinne?

Mitkä tekijät ovat vaikuttaneet siihen, että olette omaksuneet nykyisen kasvatustyylinne?

Voitteko tarvittaessa muuttaa kasvatustyyliänne?

Minä kasvattajana

Jokainen kasvattaja on erilainen yksilö ominaisuuksineen, vahvuuksineen ja puutteineen. Kasvattajan persoonallisuus lasten kanssa tehtävässä työssä on merkittävä tekijä. Omat persoonalliset piirteet, kuten temperamentti, on kasvattajan itse hyvä tiedostaa, koska vain siten hän voi arvioida ja kehittää omaa persoonallisuuttaan ja minäkäsitystään.

Olen tavannut kasvattajia, jotka pelkästään huoneeseen tulemalla tai läsnä olemalla saavat lapset rauhoittumaan. Lasten rauhoittuminen ei liity aikuisen pelkoon vaan turvassa olemiseen. Tällaisen kasvattajan persoonassa on jotain turvallisuutta ja lämpöä huokuvaa, jonka lapset aistivat. Kysymys on laadullisesta ominaisuudesta eikä opitusta käyttäytymisestä.

Kasvattajan ensisijainen arvioinnin kohde on kasvattaja itse. Kyetäkseen rakentavasti arvioimaan lapsen vuorovaikutustaitoja kasvattajan tulee tuntea omat vuorovaikutustaitonsa, ja kyetäkseen arvioimaan lapsen oppimista hänen on tiedostettava oma oppimiskäsityksensä tai kasvatustyylinsä sekä niiden vaikutus lapseen.

Kasvattajan omalla toimintatavalla on erittäin suuri vaikutus lasten käyttäytymiseen ryhmässä sekä myönteisesti että kielteisesti. Kasvattajan oma rauhallisuus, keskittyminen lapsiin ja hyvä vuorovaikutus luovat lapsiryhmään turvallisen ilmapiirin. Vastaavasti kasvattajan levottomuus lisää lasten levottomuutta tai kasvattajan oma puheliaisuus ja kovalla äänellä puhuminen lisäävät lasten äänen käyttöä.

Olen tavannut sellään olevan h
vät kuitenkin t
toisen kuunteler
tilannetajua.

Ihanteellinen
nalta on ryhmä,
ten toiminnassa.
toiminta-alueet
toimintaan, my
vät kuitenkin p
ten omia valinto
ryhmässä tapaht
kuulee ja kuunte
lapsen toimintaa
kehuu ja kannus
ilmaisuja, joita k

Vapaa leikki c
sen tai ryhmän l
eniten konfliktit
ohjausta, tukea l
kittymiseen.

★ Pohdittaval

Millaisia ominaisu
Miten hyvin tunne
Millaisia vahvuuks
Millaisia kehityste
vattajina?

Olen tavannut hyvin puheliaita kasvattajia, jotka arvioivat itsellään olevan hyvät vuorovaikutustaidot. Vuorovaikutustaidot eivät kuitenkaan tarkoita pelkästään puhumista vaan ennen kaikkea toisen kuuntelemista, kuulemista, empatiakykyä, ymmärtämistä ja tilannetajua.

Ihanteellinen ympäristö kasvun, kehityksen ja oppimisen kannalta on ryhmä, jossa kaikki kasvattajat ovat läsnä koko ajan lasten toiminnassa. He eivät keskustele keskenään vaan ovat jakaneet toiminta-alueet keskenään ja osallistuvat lasten mukana kaikkeen toimintaan, myös lasten vapaavalintaiseen puuhasteluun. He eivät kuitenkaan puutu liikaa lasten tekemisiin ja kunnioittavat lasten omia valintoja. Kasvattajat ovat koko ajan tietoisia siitä, mitä ryhmässä tapahtuu ja mitä kukin lapsi kulloinkin tekee. Kasvattaja kuulee ja kuuntelee lasta herkällä korvalla, osaa ohjata tarvittaessa lapsen toimintaa ja houkuttaa mukaan vaativiinkin tehtäviin. Hän kehuu ja kannustaa lasta sekä puhuu rauhallisella äänellä käyttäen ilmaisuja, joita lapsi ymmärtää.

Vapaa leikki on tilanne, joka antaa parhaat mahdollisuudet lapsen tai ryhmän havainnointiin. Vapaan leikin aikana sattuu myös eniten konfliktitilanteita, joissa lapset tarvitsevat oman toiminnan ohjausta, tukea leikkitaitoihin, rajojen asettamista ja ohjausta keskittymiseen.

★ Pohdittavaksi

Millaisia ominaisuuksia teillä on kasvattajana?

Miten hyvin tunnette itsenne?

Millaisia vahvuuksia teillä on kasvattajina?

Millaisia kehitystehtäviä voisitte tällä hetkellä asettaa itsellenne kasvattajina?